

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія менеджменту та підприємництва

ПОГОДЖУЮ

Голова групи забезпечення
ОПШ спеціальності

 О. ДАВИДЮК

" 28 " 08 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 С. БУСНЮК

" 28 " 08 2023 року

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ»

Розробник	<u>Давидюк О.С.</u>
Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Підприємництво, електронна комерція та логістика</u>
Статус навчальної дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Мова навчання	<u>українська</u>

2023 р.

Програма навчальної дисципліни «Економіка підприємств» для здобувачів фахової передвищої освіти 2 курсу освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної форми навчання, складена на основі ОПІ «Підприємництво, електронна комерція та логістика».

« 26 » серпня 2022 р. -дс.

Розробник: Давидюк О.С.

Програма обговорена та схвалена на засіданні ЦК менеджменту і підприємництва

Протокол від « 27 » серпня 2023 р. № 1

Голова ЦК менеджменту і підприємництва  Оксана Цвіль
підпис

Схвалено Педагогічною радою ТФК ЛНТУ

Протокол від « ____ » _____ 202__ р. №

Програма обговорена та схвалена на засіданні ЦК менеджменту і підприємництва

Протокол від « ____ » _____ 2023 р. №

Голова ЦК менеджменту і підприємництва _____ Оксана Цвіль
підпис

Схвалено Педагогічною радою ТФК ЛНТУ

Протокол від « ____ » _____ 202__ р. №

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Тем – 17	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	денна форма навчання
		Рік підготовки
		II
Загальна кількість годин – 105	Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Семестр
		III-й
Для денної форми навчання: аудиторних – 66; самостійної роботи – 39	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		42 год.
		Практичні
		24 год.
		Самостійна робота
		39 год.
		Вид контролю:
Екзамен		

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ, ПЕРЕДУМОВИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Місце дисципліни в освітній програмі:	<p>Метою вивчення дисципліни «Економіка підприємств» є надання здобувачам комплексу знань про головні тенденції, закони та закономірності розвитку соціально-орієнтованої економіки, що забезпечить здатність використовувати ринкові та адміністративні механізми управління розвитком підприємства в умовах швидко змінюваного середовища.</p> <p>Завданням навчальної дисципліни є вивчення основних питань з діяльності підприємства у сучасних умовах.</p>
Компетентності загальні, спеціальні:	<p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість</p> <p>СК 1. Здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати інноваційні підходи у діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур</p> <p>СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність визначати і задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку</p>
Програмні результати навчання:	<p>РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.</p> <p>РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проектів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур</p> <p>РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>
Передумови для вивчення дисципліни:	
Для вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємств» необхідними є компетенції здобувачів з навчальної дисципліни «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».	

3. ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ										
ФОРМА НАВЧАННЯ		Кредити ЄКТС	ДЕННА (ОЧНА)							
ФОРМА КОНТРОЛЮ			Підсумкові оцінки (залік, екзамен)							
№ теми	Назва теми		Кількість годин:							
			Разом	Самостійна робота	Навчальні заняття:					
		Всього			з них:					
				Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Підприємство як суб'єкт господарювання		8	2	4	2	x	2	x	x
2.	Основи підприємницької діяльності		10	4	6	4	x	x	x	x
3.	Конкуренція у підприємницькій діяльності		8	2	4	2	x	2	x	x
4.	Економічні ресурси: основні засоби		10	2	6	4	x	2	x	x
5.	Економічні ресурси: оборотні кошти		8	2	4	2	x	2	x	x
6.	Економічні ресурси: персонал і продуктивність праці		8	2	4	2	x	2	x	x
7.	Економічні ресурси: нематеріальні активи.		6	2	2	2	x	x	x	x
8.	Економічні ресурси: інвестиційні ресурси		8	4	4	2	x	2	x	x
9.	Інноваційні процеси на підприємстві		8	3	4	2	x	x	x	x
10.	Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції		8	2	4	2	x	2	x	x
11.	Оплата праці на підприємстві		8	2	4	4	x	2	x	x
12.	Витрати виробництва і собівартість продукції	-	8	2	4	2	x	2	x	x
13.	Цінова політика і методи встановлення ціни на товар		8	2	4	2	x	2	x	x
14.	Ефективність діяльності підприємства		8	2	4	2	x	2	x	x
15.	Фінансово-економічні результати підприємства		8	2	4	2	x	2	x	x
16.	Реструктуризація та санація підприємств		8	2	4	2	x	x	x	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17.	Сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств		6	2	2	2	x	x	x	x
Разом з дисципліни:		3,5	105	39	66	42	x	24	x	x

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Темати лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
1.	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання Поняття підприємства, його ознаки та класифікація. Форми об'єднань підприємств. Ринок як сфера функціонування підприємств.	2	8, С. 9-36 10, С. 12-24 11, С. 15-22
2.	Тема 2. Основи підприємницької діяльності Сутність і принципи підприємницької діяльності. Організаційні форми підприємництва. Засоби державного регулювання підприємництва. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності.	4	6, С. 18-28 12, С. 12-30
3.	Тема 3. Конкуренція у підприємницькій діяльності Конкуренція, її суть та основні функції. Види конкуренції. Досконала та недосконала конкуренція. Монополізм, його суть, типи, форми та наслідки. Антимонопольна політика.	2	2, С. 12-18 4, С. 20-24
4.	Тема 4. Економічні ресурси: основні засоби Поняття та економічна сутність основних засобів. Методи оцінки основних засобів. Амортизація основних засобів. Відтворення основних засобів. Сутність лізингу.	4	10, С. 24-50 11, С. 54-68
5.	Тема 5. Економічні ресурси: оборотні кошти Поняття, склад і структура оборотних коштів підприємства. Характеристика процесу обертання. Формування політики управління запасами. Нормування оборотних коштів. Методи оцінки запасів. Проблема прискорення обертання оборотних коштів та шляхи її вирішення.	2	10, С. 63-75 11, С. 74-88
6.	Тема 6. Економічні ресурси: персонал і продуктивність праці Персонал підприємства, його склад та структура. Продуктивність праці та методи її вимірювання. Мотивація та наукова організація праці.	2	6, С. 9-36 10, С. 100-118 11, С. 106-148
7.	Тема 7. Економічні ресурси: нематеріальні активи Поняття і класифікація нематеріальних активів. Методи оцінки нематеріальних активів. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси.	2	5, С. 70-76 10, С. 78-82 11, С. 80-90
8.	Тема 8. Економічні ресурси: інвестиційні ресурси Поняття і класифікація інвестицій. Економічна оцінка доцільності інвестування. Інвестиційні проекти підприємства.	2	6, С. 194-204 8, С. 500-536 11, С. 175-180
9.	Тема 9. Інноваційні процеси на підприємстві Зміст інноваційної діяльності. Види і напрямки інноваційної діяльності. Інноваційні	2	6, С. 212-224

	цикли.		10, С. 174-180 11, С. 165-174
10.	Тема 10. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції Продукція, її класифікація і вимірники обсягу. Якість продукції (послуг) як економічна категорія. Стандартизація та сертифікація продукції.	2	4, С. 220-244 9, С. 420-440 12, С. 80-92
11.	Тема 11. Оплата праці на підприємстві Сутність, функції та принципи заробітної плати. Тарифна система оплати праці робітників. Форми і системи оплати праці. Оплата праці керівників, службовців та спеціалістів. Планування фонду оплати праці.	4	6, С. 130-144 10, С. 120-130 11, С. 48-54
12.	Тема 12. Витрати виробництва і собівартість продукції Поняття витрат та їх класифікація. Поняття собівартості виготовленої продукції. Кошторис витрат і калькуляція собівартості.	4	6, С. 260-278 10, С. 130-150 11, С. 89-100
13.	Тема 13. Цінова політика і методи встановлення ціни на товар Поняття цін, їх види та функції. Методи ціноутворення. Вибір стратегії ціноутворення на підприємстві.	2	1, С. 102-126 3, С. 112-118 11, С. 111-115
14.	Тема 14. Ефективність діяльності підприємства Поняття і сутність ефективності. Показники оцінки ефективності діяльності підприємства. Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства.	2	6, С. 278-296 11, С. 130-140
15.	Тема 15. Фінансово-економічні результати підприємства Зміст і форми фінансової діяльності підприємства (організації). Поняття та види прибутку підприємства. Основні показники оцінки фінансово-економічного стану підприємства.	2	7, С. 590-636 9, С. 120-124 11, С. 165-170
16.	Тема 16. Реструктуризація та санація підприємств Сутнісна характеристика процесу реструктуризації підприємств. види реструктуризації. Процес і процедура реструктуризації. Ефективність реструктуризації підприємств. Санація (фінансове оздоровлення) підприємства.	2	5, С. 109-116 11, С. 157-165
17.	Тема 17. Сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств Зміст зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічні контракти. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності. Митне регулювання ЗЕД.	2	11, С. 200-220
Разом		42	-

4.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
1.	Практичне заняття 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	2	12, С. 3-17
3.	Практичне заняття 2. Конкуренція у підприємницькій діяльності	2	4, С. 20-24
4.	Практичне заняття 3. Економічні ресурси: основні засоби		12, С. 40-57
5.	Практичне заняття 4. Економічні ресурси: оборотні кошти	2	12, С. 74-88
6.	Практичне заняття 5. Економічні ресурси: персонал і продуктивність праці	2	15, С. 260-268
7.	Практичне заняття 6. Економічні ресурси: інвестиційні ресурси	2	15, С. 273-280
9.	Практичне заняття 7. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції	2	12, С. 102-117
10.	Практичне заняття 8. Оплата праці на підприємстві	2	12, С. 141-152
11.	Практичне заняття 9. Витрати виробництва і собівартість продукції	2	12, С. 153-165
12.	Практичне заняття 10. Цінова політика і методи встановлення ціни на товар	2	12, С. 153-165
13.	Практичне заняття 11. Ефективність діяльності підприємства	2	12, С. 190-200
14.	Практичне заняття 12. Фінансово-економічні результати підприємства	2	12, С. 208-214
Разом		24	–

4.3 Самостійна робота			
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
1.	Підприємство як суб'єкт господарювання	4	15, С. 7-48
2.	Основи підприємницької діяльності	4	9, С. 26-48
3.	Конкуренція у підприємницькій діяльності	4	2, С. 50-62
4.	Економічні ресурси: основні засоби	4	15, С. 190-220
5.	Економічні ресурси: оборотні кошти	4	15, С. 226-236
6.	Економічні ресурси: персонал і продуктивність праці	4	15, С. 1346-160
7.	Економічні ресурси: нематеріальні активи	4	15, С. 236-250
8.	Економічні ресурси: інвестиційні ресурси	4	15, С. 260-269
9.	Інноваційні процеси на підприємстві	4	15, С. 273-280
10.	Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції	4	15, С. 324-330
11.	Оплата праці на підприємстві	4	15, С. 160-180
12.	Витрати виробництва і собівартість продукції	4	15, С. 334-344
13.	Цінова політика і методи встановлення ціни на товар	4	15, С. 345-354
14.	Ефективність діяльності підприємства	4	15, С. 364-376
15.	Фінансово-економічні результати підприємства	4	15, С. 384-400
16.	Реструктуризація та санація підприємств	4	9, С. 520-550
17.	Сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств	4	11, С. 210-222
Разом		39	–

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення дисципліни є практичні завдання, тестування, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, екзамен. Використовуються відео лекції, практичні заняття з індивідуальними завданнями, самостійна робота здобувача освіти з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання завдань, консультації.

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ			
6.1. Порядок оцінювання результатів навчання			
Форма контролю	Порядок проведення контролю		
Поточний контроль	Усне опитування, домашні завдання, виступи на практичних заняттях, практичні та письмові роботи оцінюються за 4-бальною шкалою		
Підсумковий контроль	Екзаменаційна оцінка визначається за рівнем компетентності розв'язання запропонованих завдань екзаменаційних білетів за 4 бальною шкалою.		
6.2. Критерії оцінювання результатів навчання			
Оцінювання за національною шкалою:			Критерії та визначення оцінювання
рівень компетентності	оцінка:		
	4-бальна	2-бальна	
1	2	3	4
Високий (творчий)	5 (відмінно)	зараховано	Здобувач освіти вільно володіє програмовим матеріалом, виявляє здібності, вміє самостійно поставити мету дослідження, вказує шляхи її реалізації, робить аналіз та висновки. Здобувач освіти уміло послуговується науковою термінологією, вміє опрацьовувати наукову інформацію (знаходити нові факти, явища, ідеї, самостійно використовувати їх відповідно до поставленої мети тощо).
Достатній (конструктивно-варіативний)	4 (добре)		Здобувач освіти вільно володіє вивченим матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок. Уміє пояснювати явища, аналізувати, узагальнювати знання, систематизувати їх, зі сторонньою допомогою (викладача, одногрупників тощо) робити висновки.
Середній (репродуктивний)	3 (задовільно)		Здобувач освіти може зі сторонньою допомогою пояснювати явища, виправляти допущені неточності (власні, інших студентів), виявляє елементарні значення основних теоретичних положень дисципліни. Здобувач освіти за допомогою викладача описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях викладача тощо.
Початковий (рецептивно-продуктивний)	2 (незадовільно)	незараховано	Здобувач не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді..

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	
№ з/п	Автор та назва літературного джерела (інформаційного ресурсу в Інтернет)
7.1. Основна література:	
1	1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2020. - 378 с.
2	2. Болтянська Л. О., Андреева Л.О., Лисак О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / за ред. Л. О. Болтянської. Херсон, 2019. - 668 с.
3	Величко В.В. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2020. - 169 с.
4	Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. - 488 с.
5	Горбонос Ф.В., Черевко Г.В., Павленчик Н.Ф. Економіка підприємств: підручник /за ред. Горбоноса Ф.В. Київ: Знання, 2020. - 463с.
6	Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства: навч. посіб. 3-е вид., перероб. і доп. / за ред. В. І. Гринчуцького. Київ: Центр учбової літератури, 2021. - 304 с.
7	Захарченко І.В. Економіка підприємства. Теорія / В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, О. В. Балаханова: М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. Мечникова. – Львів, Магнолія, 2020 с. – 728 с.
8	Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2020. - 728 с.
9	Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В.. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 620 с.
10	Примак Т.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: Вікар, 2019. - 219 с.
11	Федорова В. А., Соловійова О. А. Економіка підприємств та міжнародних компаній: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2021. – 232 с.
12	Шегда А. В., Харченко Т. Б., Сагайдак Ю. А. Економіка підприємства: збірник тестів і задач. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 240 с.
7.2. Допоміжна література:	
13	Березін О.В., Березіна Л.М., Бутенко Н.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / за ред. О.В. Березіна. Київ: Знання, 2018. - 390с.
14	Маслак О.І., Воробйова Л.Д. Економіка промислового підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. - 172 с.
15	Шваб Л.І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2019. - 416 с.
7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:	
	Транспорт і логістика. Режим доступу: http://translog.Com.ua .